

N:o 86.

Af Herr Anders Persson: Angående dels afslag å Kongl. Maj:ts proposition om upprättande af artilleribataljon å Vaxholm—Oscar Fredriksborg samt befästnings- och positionsartilleri å Karlsborg, äfvensom trängbataljon, samt dels sättet för uppsättning af ifrågavarande manskapsstyrka.

I Kongl. Maj:ts nådiga proposition N:o 1 till innevarande Riksdag föreslås, bland annat, till förstärkandet af landets försvar uppsättandet af en befästningsartilleribataljon å Vaxholm—Oscar Fredriks borg, samt ett fästnings- och positions-artilleriregemente å Karlsborg, äfvensom en trängbataljon, samt att den härför erforderliga manskapsstyrkan upprätthålles hufvudsakligen enligt de grunder för anskaffningen, som i den nådiga propositionen till senaste Riksdag angåfvos beträffande härens stamtrupp. Stridiga meningar Riksdagens Kamrar emellan angående *sättet* för försvarets ordnande och dess upprätthållande hafva emellertid gjort, att man hittills just i denna punkt icke kunnat enas. Som bekant godkände sistlidne riksdag Andra Kammaren för sin del § 40 i förslaget angående »Lag om härordningen», hvarigenom Kammaren således beslöt, att stammanskapet till hären skulle anskaffas mot lega på statsverkets bekostnad, hvaremot Första Kammaren afslog detta förslag, genom hvilket beslut alltså vardt förklaradt att indelningsverket skulle bibehållas. Det lärer väl svårligen låta tänka sig, att Första Kammaren i år skall godkänna Kongl. Maj:ts ofvan nämnda förslag, då de grunder, hvarpå detta är bygd, äro, i fråga om sjelfva sättet för anskaffningen af stammanskap, de samma, Kammaren sistlidet år afslog, och detta desto hellre som dessa grunder i år, i olikhet mot förra året, icke

föreslagits att upphöjas till rang, heder och värdighet af lag — något som pluraliteten i nämnda Kammare, att döma af den der i ämnet förda diskussionen, tycktes sätta särdeles stort värde på — lika litet som det läser finnas något hopp om att Andra Kammaren vill vidtaga några nya åtgärder till förstärkande af försvaret utöfver de tillgångar inom indelningsverket, vi redan ega, så vidt icke dessa åtgärder afse försvarets ordnande i sin helhet. Under sådana förhållanden läser utgången af denna fråga icke vara oviss, och för egen del beklagar jag icke, om Kongl. Maj:ts nu framlagda förslag, i det skick detsamma föreligger, afslås. Om emellertid någonting nu skall göras till förstärkning i försvaret, torde det väl ändå vara skäl att först tillse huruvida icke med den tillgång, som redan finnes, det ifrågasatta behovet af manskap kan åstadkommas.

Som bekant har under tidernas lopp åtskilliga förändringar uti indelningsverkets organisation vidtagits. Som exempel härpå må, bland andra, nämnas, att en del kavalleri öfverförts till ständigt rotehåll, äfvensom att en del kavalleri tills vidare afsutit och tjänstgör som infanteri emot erläggande af vakansafgift för häst- och sadelmundering. Man kan alltså åberopa praxis, att förändringar i sjelfva organisationen tid efter annan skett. Om nu tillgång till den af Kongl. Maj:t för ändamålet begärda manskapsstyrkan redan finnes uti bestående förhållanden, läser en öfverflyttning från det ena vapnet till det andra kunna åvägbringas.

I fråga om den manskapsstyrka, vi redan ega att tillgå, är först och främst att beakta, att den adeln åliggande skyldigheten att för sina egande sätesgårdar anskaffa och underhålla karl med rustning samt häst och mundering — den s. k. adelsfanan — icke på århundraden utgjorts. Vidare förekommer, att städernas båtsmanshåll har *tills vidare* blifvit satt på vakans emot en afgift, som numera icke motsvarar den kostnad, båtsmansrotehållarne på landet få vidkännas.

Tillräckligt manskap för det af Kongl. Maj:t föreslagna artilleriet och trängen läser alltså redan nu finnas, och om äfven någon större tunga möjligen genom omflyttningen af redan bestående skyldighet skulle uppkomma, läser denna olägenhet fullt motvägas af de stora fördelar, vederbörande hittills åtnjutit.

Som en ytterligare tillgång till manskap, hvilken dock ej nu torde behöfva anlitas, kan dock framhållas, att vid landsbygdens båtsmanshåll läser, med flottans nuvarande organisation, större manskapsstyrka förefinnas än som kan med fördel dervid användas.

Med hvad ofvan blifvit framhållet vill jag ingalunda hafva uttalat som min åsigt, att byggandet på indelningsverkets grund, eller vidtagandet af partiella förbättringar deri, kan för oss åstadkomma ett nöjaktigt eller betryggande försvar, utan kan detta, efter mitt förmenande, endast ske med upphäfvande af detsamma och utsträckning af beväringsskyldigheten; men om meningen skall vara den, att indelningsverket framgent skall bibehållas, lärer billigheten och rättvisan fordra att Regering och Riksdag tillse det alla, som i detta afseende hafva sig skyldigheter ålagda, desamma fullgöra i den mån skyldigheterna dem nu åligga. Förtroendet i landet för Regeringen och Riksdagen stärkes icke derigenom, att den ene medborgaren inom samhället alldeles icke fullgör en honom åliggande skyldighet, medan den andre måste till yttersta skärften utgöra sina åligganden till staten.

Jag hemställer derföre,

att Riksdagen ville, med afslag å Kongl. Maj:ts proposition i hvad den afser upprättandet af artilleribataljon å Vaxholm—Oscar Fredriks borg samt befästnings- och positions-artilleri å Karlsborg, äfvensom trängbataljon, i underdånig skrifvelse anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes taga i öfvervägande, huruvida icke tillräckligt manskap uti nuvarande tillgångar redan finnes till uppsättning af ifrågavarande manskapsstyrka, samt att Kongl. Maj:t, efter pröfningen häraf, ville för Riksdagen framlägga förslag i angifna syfte.

Om remiss till Stats-Utskottet anhålles.

Stockholm den 26 Januari 1884.

Anders Persson.